

Tapahtumaklusterit työllistävät enemmän kuin alueidensa keskeiset teollisuustoimialat

Uusi aluevaikutusmalli arvioi ensimmäistä kertaa tapahtumatuotannon työllisyys- ja tulovaikutukset sekä tapahtumien merkityksen matkailulle ja alueen vetovoimalle.

Turun yliopiston kauppakorkeakoulun Porin yksikössä on kehitetty tapahtumien laskennallinen aluevaikutusmalli, jonka avulla voidaan laskea tapahtumiin liittyvien klustereiden aikaansaamat suorat ja välilliset työllisyys- ja tulovaikutukset vuosittain.

CREME (Computational Regional Economic Model of Events) -mallin esimerkkilaskelmat koskevat Oulun seutua ja Pohjois-Pohjanmaata, Porin seutua ja Satakuntaa sekä Seinäjoen seutua ja Etelä-Pohjanmaata. Laskelmista selviää, että Etelä-Pohjanmaalla, Pohjois-Pohjanmaalla ja Satakunnassa tapahtumaklusterit työllistävät jopa enemmän kuin alueittensa keskeiset teollisuustoimialat.

– Tapahtumaklusterien tulonmuodostukselle on ominaista, että vaikutukset leviävät laajalti aluetalouteen sen eri toimialoille ja jokainen klustereissa ansaittu liikevaihtomiljoona on monikymmenkertaisesti vähemmän riskialtis aluetalouden häiriöille kuin teollisuudessa ansaittu liikevaihtomiljoona, kertoo projektitutkija **Ari Karppinen**.

CREME-mallissa on ensimmäisen kerran arvioitu määrällisesti yhtä aikaa tapahtumatuotannon ja siihen liittyvien alojen sekä tapahtumien kysynnän matkailullinen merkitys sekä alueen tapahtumiin liittyvä ns. paljastettu vetovoimavaikutus (matkailu ja paikallinen kysyntä). Tapahtumatuotannon aluetaloudellisia vaikutuksia on aiemmin mitattu vaihtelevin menetelmin ja liittyen yksittäiseen tapahtumaan tai alueen merkittävien tapahtumien joukkoon.

– Aiemmat mallit perustuvat merkittävältä osin kyselyaineistoihin tai muutoin työläästi päivitettäviin yksittäisiin tutkimuksiin. Mallimme luo yhtenäisen panos-tuotostaulukoihin sekä Tilastokeskuksen tilastoihin ja talousteoriana perustuvan menetelmän, jolla voidaan jolla voidaan arvioida ja päivittää eri alueiden tapahtumien vaikutuksia vuosittain yhteneväisesti.

Kehitettyä mallia voidaan helposti soveltaa myös muihin liiketoimintaympäristöihin seutukunta- ja maakuntatasoilla Suomessa.

Tapahtumaklustereiden laskennallisia vaikutuksia esimerkkialueilla:

- Työllisyysvaikutukset ovat olleet vuonna 2012 enimmillään 8 700 htv Pohjois-Pohjanmaalla, 3 200 htv Satakunnassa ja 3 650 htv Etelä-Pohjanmaalla, ja vastaavasti tulovaikutukset ovat olleet 820 milj. €, 320 milj. € ja 310 milj. €.
- Tapahtumamatkailun heijastama alueen ulkopuolinen vientitulo- ja työllisyysvaikutus on kokonaisvaikutuksista noin 45–66 % ja alueellinen vetovoimavaikutus jopa 80 % Etelä-Pohjanmaalla, 75 % Pohjois-Pohjanmaalla ja reilut 70 % Satakunnassa.
- Pohjois-Pohjanmaalla alueen kaikkien tapahtumien aikaansaama työllisyys on 31 % verrattuna alueen teollisuuden työllisyyteen, mutta 11 % verrattuna teollisuuden liikevaihtoon. Vastaavasti suunniteltujen tapahtumien vaikutus on 105 % ja 23 % alueen keskeisimmän teollisuustoimialan eli tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden

valmistuksen työllisyydestä ja liikevaihdosta. Vastaavasti Satakunnassa luvut ovat 17 % ja 4 % alueen teollisuudesta sekä 171 % ja 19 % metallien jalostuksesta sekä Etelä-Pohjanmaalla 26 % ja 8 % alueen teollisuudesta sekä 132 % ja 20 % alueen keskeisimmän teollisuustoimialan, elintarvikkeiden valmistuksesta.

- Tapahtumaklusterien yhden liikevaihtomiljoonan työllistävyys on korkein Etelä-Pohjanmaalla eli lähes 12 htv, Satakunnassa vastaavasti 10 htv ja Pohjois-Pohjanmaalla hieman yli 8 htv, kun se vastaavasti alueiden teollisuudessa on alle 3 htv Pohjois-Pohjanmaalla ja Satakunnassa sekä 3,6 htv Etelä-Pohjanmaalla.

Aluevaikutusmalli on rakennettu osana Turun yliopiston, Taideyliopiston ja Aalto-yliopiston vuosina 2010–2014 toteuttamaa Johde-hanketta, joka keskittyy luovan alan johtajaosaamiseen. Johde on Euroopan sosiaalirahaston ja Hämeen ELY-keskuksen rahoittama hanke, jonka toteuttavat Taideyliopiston Sibelius-Akatemian täydennyskoulutus ja Seinäjoen yksikkö yhteistyössä Aalto-yliopiston kauppakorkeakoulun Pienyrityskeskuksen sekä Turun yliopiston kauppakorkeakoulun Porin yksikön kanssa. Yhteistyössä ovat mukana myös Helsingin, Porin, Seinäjoen ja Oulun kaupungit.

CREME-tutkimus ja siihen läheisesti liittyvän alueellisen matkailun mallin (RegTour-malli) tutkimusmateriaalit löytyvät tarkemmin Turun yliopiston kauppakorkeakoulun Porin yksikön ylläpitämältä verkkosivustolta osoitteesta www.satamittari.fi.

Lisätietoja:

projektitutkija Ari Karppinen, puh. 050 520 0775, ari.karppinen@utu.fi

projektitutkija Mervi Luonila, puh. 050 575 0497, mervi.luonila@utu.fi

Karppinen, Ari & Luonila, Mervi. 2014. *Tapahtuma- ja festivaaliklusterin laskennallinen aluevaikutusmalli*. Turun yliopiston kauppakorkeakoulu, Porin yksikkö. Julkaisusarja A, no A46/2014.